

Voorloper van vrede

Ledevaertkerk Chaam, Kerstochtend, 25 december 2020

Ds. Sara Dondorp

Eerste schriftlezing: Jesaja 52: 7-10

Tweede schriftlezing: Johannes 1: 1-14

Overdenking

Gemeente van Jezus Christus,

Als er om je heen een heleboel narigheid is, hoe breng je dan het goede nieuws dat God bij mensen wil wonen? Willen de mensen dat wel horen, als de dingen niet goed gaan? Misschien willen we nu wel juist goed nieuws horen, maar welk goede nieuws? En hoe?

Gisterenavond hoorden we hoe Lucas de goede boodschap vertelt. God wil bij de mensen wonen, te beginnen als kwetsbaar kind. Als mens onder de mensen, en dan met name onder de mensen die normaal niet meetellen. De evangelist Johannes doet het heel anders. Hij maakt er een gedicht van, dat teruggrijpt op oude tradities. Of liever: hij begint helemaal opnieuw bij het eerste begin. Dat God bij mensen wil wonen, dat is zo iets bijzonders, om dat te vertellen moet je helemaal opnieuw beginnen, bij het allereerste begin: bij de Schepping. God bracht de Schepping tot bestaan door te spreken: God sprak en het was goed... Dat is waar de goede boodschap over gaat. Evangelie betekent immers 'goede boodschap'. De boodschap dat Gods Woord de wereld goed doet. Dat klinkt nogal abstract en onbegrijpelijk. Zo iets waar je eigenlijk alleen over kan zingen, of over kan spreken in poëzie. Dat doet Johannes dan ook. Hij schrijft een nieuw gedicht op de tonen van Genesis 1. Alles wat bestaat, krijgt zin door Gods Woord. Gods Woord betekent leven, betekent licht. Een licht dat sterker is dan de duisternis. Dat lied over licht en leven gaat aan alles vooraf.

En dan komt de vreugdebode. Voordat de Messias in beeld komt, zien we eerst de getuige. Johannes de Doper, die getuigt van de komst van het licht. Hij is de voorbode van het goede nieuws. Bij Johannes denk ik altijd aan een hele serieuze profeet. Sober en eenvoudig in zijn kameelharen mantel; streng en serieus met zijn oproep tot bekering. Maar er staat dat hij kwam getuigen van het licht. Dat moet toch wel een beetje licht en vrolijk zijn. Zoiets als die vreugdebode bij Jesaja. Die stel ik me altijd voor als een huppelend jong meisje, dat vrolijk zingend over de bergen komt aangesneld zonder ook maar een moment buiten adem te geraken. Een beetje als Julie Andrews aan het begin van The Sound of Music maar dan zonder zweem van zoetige romantiek. Als een fontein van vrolijkheid en vreugde. Licht als een veertje en licht als een ster. En ook haar boodschap is licht als een ster, maar zeker niet licht als een veertje, zeker niet oppervlakkig. Aan de ruïnes van Jeruzalem komt ze troost brengen. Troost aan wie uitzichtloos of verdrietig waren en vooral hoop op redding, hoop op uitzicht, hoop op toekomst. Diezelfde boodschap brengt Johannes de Doper, ook al ziet hij er op het eerste gezicht minder vrolijk uit. Johannes is niet zelf het Licht, hij komt ervan getuigen. Hij is er de voorbode van.

Na het openingslied over het Woord dat begin van alles is, volgt de voorbode die het

Licht komt aankondigen. Is de voorbode van komende vreugde en Licht niet bijna even vreugdevol als de komst van het Licht zelf? Zo iets lees ik in het Kerstgedicht van Typhoon, gisteren in Trouw. Woordkunstenaar Glenn de Randamie noemt zijn gedicht:

Voorloper van Vrede. Het gedicht eindigt zo:

Hier zijn we dan.

Alleen nog een restje deurklink in de hand.

In een open veld.

Geen muren, scharnieren of barrières,

alleen de wind die ons zijn geheim vertelt:

Langer kijken doet ontmoeten, ontvankelijkheid boven rede.

Het voordeel van de twijfel is de voorloper van vrede."

Dat vind ik een prachtige weergave van de Kerstgedachte. Het voordeel van de twijfel klinkt als iets kleins, als pril begin. En vrede klinkt als iets groots, iets alomvattends. Maar het kan klein beginnen, met het voordeel van de twijfel. Dat is volgens mij Kerst: klein begin van een groot vertrouwen. Lucas beschrijft dat met zijn geboorteverhaal: een pasgeboren kwetsbaar kind dat de naam Vrededorst krijgt. Johannes beschrijft dat met zijn scheppingsgedicht en met zijn verhaal over de voorbode van het Licht. De boodschap van Kerst begint klein, en straalt heel de wereld over En dat licht laat zich door geen lockdown weerhouden!

Amen